

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

LLENGUATGE I PRÀCTICA MUSICALS (Batxillerat)

Finalitat de l'assignatura

Llenguatge i pràctica musicals es concep com una continuació de la formació musical rebuda durant l'ensenyament obligatori, que permet ampliar, desenvolupar i aplicar, amb autonomia i en diferents contextos, els coneixements i les capacitats que contribueixen a l'adquisició d'una cultura musical sòlida.

El llenguatge musical, com a acte comunicatiu, se situa a la base de la pràctica musical, tant individual com en grup. Aprofundir en el coneixement del llenguatge musical ajuda a millorar la capacitat d'expressió, augmenta la capacitat de gaudir de tots els aspectes de la música i permet acostar-s'hi amb un criteri ampli, a banda d'afavorir la visió crítica i la comprensió d'altres cultures musicals, a més de la pròpia.

La matèria té un doble vessant: d'una banda, la progressió en el coneixement dels elements morfològics i sintàctics del llenguatge musical i, de l'altra, el desenvolupament de la capacitat d'interpretació i de la creativitat.

Les finalitats de la matèria són diverses i abasten el coneixement i la pràctica de les destreses musicals, el cant i la interpretació instrumental, l'escolta significativa i la creació, i la dimensió estètica, social i cultural del fet musical. Els alumnes han de poder prendre decisions davant situacions molt diverses: participar en projectes artísticomusicals, donar la seva opinió amb esperit crític i saber valorar l'esforç en relació amb els resultats. Aquests aspectes tan importants han de tenir un espai propi en la programació de la matèria, s'han de fer palesos i s'han de poder avaluar, no com una competència a assolir a llarg termini, sinó com a part d'un procés de millora que cal observar i incentivar. La motivació compartida, la constància, la pràctica, tant individual com en grup, el gust estètic i la comprensió de l'exigència dalt de l'escenari s'han d'anar construint des d'aquesta base. La pràctica musical en grup potencia l'autoestima dels alumnes, els quals prenen consciència del paper decisiu que tenen individualment i amb tot el grup. En aquesta àrea es treballen valors fonamentals en la societat d'avui, com són ara l'esforç, el respecte, la participació, el compromís, les habilitats socials, l'atenció, la memòria, la

constància, la presa de decisions compartida, la negociació constant durant el procés i la reflexió crítica, l'esperit emprenedor, etc.

Estructura del currículum

La matèria està estructurada en blocs diferenciats que han de ser presentats en les activitats d'ensenyament i aprenentatge relacionats entre si, ja que aquests àmbits es complementen, interactuen, es reforcen i desenvolupen mútuament.

El primer bloc, "Destreses musicals", engloba les habilitats necessàries per poder expressar-se musicalment tant amb la veu o els instruments com mitjançant el moviment. Inclou continguts vinculats a l'expressió per mitjà de la interpretació però també amb el desenvolupament de la capacitat creativa dels alumnes.

El bloc "L'audició comprensiva" tracta de desenvolupar les destreses per discriminar, a través de l'audició comprensiva, els elements del llenguatge musical, a la vegada que es desenvolupa la capacitat per identificar-los i relacionar-los amb els símbols musicals, la lectoescriptura i la memòria.

El tercer bloc, "La teoria musical", se centra en el coneixement de diverses grafies utilitzades en la partitura musical i en les regles bàsiques que regeixen processos harmònics de la música tonal, sense oblidar l'evolució de la composició musical contemporània i dels recursos emprats en altres tipus de música com el jazz, el flamenc, etc.

Pel que fa al quart bloc, "La creació i la interpretació", desenvolupa les destreses per crear i interpretar peces vocals i instrumentals, a través de les quals es desenvoluparan les capacitats expressives dels alumnes. La pràctica vocal o instrumental, individual o de conjunt, posa els alumnes en contacte amb una literatura musical rica, àmplia i complexa. El llenguatge musical i la pràctica del llenguatge musical faciliten als alumnes la tasca d'entendre, analitzar, comprendre i aprendre el que les obres signifiquen. Totes les accions s'adrecen a potenciar unes actituds de desenvolupament de les facultats creatives i analítiques dels alumnes, així com una millora de les tècniques d'estudi, de respecte i valoració de l'obra artística i dels seus creadors, i una capacitat de col·laborar i participar en activitats de grup, basada tant en la consideració cap a l'entorn físic i humà com en el respecte i la valoració d'ells mateixos.

En darrer lloc, el bloc “Les tecnologies aplicades al so” analitza els fonaments físics del so i el coneixement i l'ús dels recursos tecnològics aplicats a la música.

Orientacions metodològiques

La matèria de llenguatge i pràctica musicals està orientada a despertar l'interès dels alumnes per participar de forma activa, informada i lúdica com a oient, intèrpret o compositor tant en la seva vida acadèmica com en la seva vida privada. Parteix dels coneixements previs, els gusts i els costums musicals dels alumnes, i s'aborda des de la pràctica musical activa i participativa vinculada a la reflexió sobre el que s'ha treballat.

El repertori musical ha de ser ampli i variat, i hi han de tenir cabuda obres i fragments significatius de diferents èpoques, indrets, gèneres i estils, que siguin una mostra de la pluralitat social i cultural.

Les Illes Balears tenen un ampli ventall de músics i agrupacions musicals, que van des de la música tradicional a la contemporània, passant pel jazz, el pop rock o la música clàssica. Tots desenvolupen una activitat creadora i interpretativa intensa que no podem deixar de banda.

La pràctica musical és l'eix vertebral de la matèria, a partir de la qual cobren sentit els continguts proposats. Per assolir aquesta visió de la matèria, els professors descarten considerar els diferents blocs de continguts com a calaixos estancs que s'han de treballar cronològicament. Teoria i pràctica musical van en paral·lel: l'ús del programari musical fa més atractiva la pràctica de l'escriptura musical o els arranjaments harmònics necessaris per a la creació; l'audició referma els exemples de la teoria musical i de la pràctica interpretativa; la lectura musical es pot treballar juntament amb la interpretació vocal. Aquests exemples només són una mostra de la possibilitat i necessitat que tots els blocs de continguts s'entrellacin i es treballin conjuntament amb la finalitat que els alumnes adquireixin una visió global del fet musical i no una seqüència d'aspectes musicals inconnexos.

Si, a més, l'aprenentatge es basa en la resolució de problemes que parteixin de la vida quotidiana, aquest encara resulta més significatiu. El problema compromet l'interès dels alumnes i els motiva a examinar a fons els conceptes que han d'aprendre i els objectius que han d'assolir. El problema té relació,

òbviament, amb els objectius musicals proposats, però està relacionat amb situacions de la vida diària. D'aquesta forma, l'alumne troba més sentit a la feina que ha de fer.

Així doncs, els alumnes construeixen el seu propi coneixement, elaboren un diagnòstic de les seves pròpies necessitats d'aprenentatge (metacognició), comprenen la importància de fer feina cooperativament, aprenen de la interacció amb altres membres del grup, desenvolupen habilitats d'anàlisi i síntesi de la informació i una actitud crítica i, en definitiva, adquireixen les competències necessàries per assolir els objectius de la matèria i del curs.

En tot moment hi ha de ser presents els principis democràtics i s'han de rebutjar les situacions d'injustícia i desigualtat i qualsevol forma de discriminació per raons de sexe, creença o qualsevol altra circumstància social o personal.

D'altra banda, els treballs de recerca, individual o col·lectiva, realitzats de forma cooperativa, contribuiran a conèixer i aplicar mètodes d'investigació i a emprar diverses fonts d'informació. S'ha de facilitar que es duguin a terme treballs de recerca, monogràfics, etc. que impliquin un o més departaments de coordinació didàctica.

S'ha de fomentar l'ús de les noves tecnologies tant en la composició com en l'escriptura o en l'enregistrament audiovisual.

S'ha de crear un ambient propici per a l'intercanvi comunicatiu, no tan sols a l'aula, sinó també al centre i a la comunitat en conjunt. Com que les interaccions dialògiques han de ser presents en la vida del centre, és convenient programar cicles de concerts amb públic, mostres de dansa, classes obertes, certàmens literaris, visites d'artistes, la participació en activitats artístiques externes al centre, etc.

L'aula de música requereix uns recursos, materials i espais específics.

A l'aula, que ha de ser espaiosa, en lloc de cadires i taules que condicionen l'ús de l'espai, és convenient disposar de cadires apilables que permetin agrupaments diversos, segons l'activitat proposada (cant, conjunt instrumental, dansa, posada en comú d'un tema, etc.).

Els instruments musicals imprescindibles són: instruments de percussió Orff, bongos, bateria, teclat electrònic, guitarra elèctrica i amplificador. També hi pot haver instruments que produeixen efectes especials, com el pal de pluja, els instruments tradicionals i d'altres construïts pels mateixos alumnes amb material reciclat.

Pel que fa als materials, es necessita una pissarra pautaada i, per poder accedir a l'ús de les noves tecnologies, tan importants en la societat d'avui, un ordinador amb connexió a Internet, un reproductor de música, una pissarra digital, un projector, una taula de mesclades, un karaoke, etc.

D'acord amb la metodologia proposada, alguns recursos didàctics són: l'assistència a espectacles musicals i a concerts de caràcter didàctic; la lectura de textos de cançons, de retalls de premsa relacionats amb notícies musicals, de programes de mà de concerts, de programacions musicals, de crítiques musicals, etc.; la participació de conjunts vocals o instrumentals en recitals i concerts organitzats per l'institut i altres institucions; la col·laboració en les activitats que puguin programar altres departaments didàctics (recitals de poesia, representacions teatrals, composició de música per acompanyar textos poètics, etc.); la visita a una escola de música; l'assistència a l'assaig d'una coral, d'una banda de música o d'una orquestra, etc.

Els espais, els temps i els agrupaments han de ser flexibles. Com hem dit en apartats anteriors, l'aula ha de permetre agrupaments diversos depenent de l'activitat que s'hi ha de dur a terme, segons que es tracti d'una feina individual, col·lectiva o cooperativa. És aconsellable aprofitar els recursos que ofereixen el centre (biblioteca, sala d'actes, etc.) i l'entorn (biblioteca municipal, escola de música i dansa, famílies, concerts, sortides complementàries...). Un aspecte important del fet musical és que apareix vinculat a les festes tradicionals pròpies de les Illes Balears, les quals es poden aprofitar perquè els alumnes hi facin feina a l'aula, a fi de fer-los-en partícips i d'aportar-los referents per conèixer la cultura pròpia de les Balears.

La manera de fer feina a l'aula duu a considerar diferents camins o recursos per fer front a la diversitat que s'hi pot trobar. Per aquest motiu, és indispensable considerar els diversos tractaments disciplinaris que es poden aplicar. S'han de treballar conjuntament la transdisciplinarietat i la interdisciplinarietat, ja que l'una i l'altra ajuden a consolidar aprenentatges compartits per diverses disciplines i a assimilar uns coneixements i unes destreses aplicables a la realitat quotidiana. El fet d'integrar diferents

aprenentatges a les diferents àrees contribueix a l'adquisició de competències.

Els aspectes relacionats amb el so i amb l'anatomia dels aparells fonador i auditiu estan vinculats a la matèria de la biologia. El coneixement d'altres cultures va lligat a la història. La dansa, el moviment, les activitats psicomotrius, les tècniques respiratòries i de relaxació tenen relació amb l'assignatura d'educació física. Les diferents textures musicals es relacionen amb les textures plàstiques. L'elaboració i la construcció d'instruments està vinculada a la tecnologia. La recerca d'informació o la utilització d'aplicacions específiques per a la reproducció, la creació o l'edició de produccions musicals lliguen amb les tecnologies de la informació i la comunicació. Evidentment la interacció amb les llengües es posa de manifest quan treballem la relació entre la paraula i la música.

És imprescindible que la distribució horària de les diferents assignatures en l'horari lectiu dels alumnes sigui flexible per poder planificar projectes interdisciplinaris.

L'avaluació suposa obtenir i enregistrar informació recollida per alumnes i professors amb l'objectiu de millorar la pràctica docent i l'aprenentatge.

L'avaluació (inicial, formativa i final), tant dels alumnes en particular com de l'evolució del grup, requereix una observació directa, sistemàtica i planificable, amb uns ítems definits (interpretació –vocal, instrumental, moviment–, atenció, interès, participació i acceptació de les produccions pròpies i alienes), i un registre dels resultats de les activitats realitzades, individualment i en equip (audició, expressió, comprensió i recerca).

D'altra banda, és important que els alumnes coneguin els criteris d'avaluació, perquè puguin participar en l'evolució del seus avenços (autoavaluació) i dels avenços del grup (coavaluació). Des d'aquesta perspectiva, es fomenta la participació, la reflexió i la crítica constructivista davant qualsevol situació d'aprenentatge, en un ambient de llibertat, compromís i responsabilitat.

El professor ha d'estar actiu i ha d'observar la forma de fer feina de cada alumne en particular i del grup en general, tant en les tasques individuals com en les que es fan conjuntament.

La feina principal del professor és garantir que els alumnes progressen de forma adequada envers els objectius d'aprenentatge marcats. Cal que els alumnes sàpiguin en tot moment què és el que s'ha d'interpretar, expressar, crear, observar, cercar, criticar, etc., a fi que puguin construir el seu propi aprenentatge de forma significativa.

És fonamental la reflexió sobre les sensacions i els sentiments que les manifestacions musicals, pròpies i alienes, provoquen en els alumnes. S'ha de fomentar en tot moment l'anàlisi, la crítica i l'avaluació.

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

Comunicació lingüística

La competència lingüística fa referència a l'ús del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, d'organització d'idees, emocions i conductes. L'aprenentatge musical contribueix al desenvolupament d'aquesta competència.

La utilització de partitures adequades al nivell desenvolupa les destreses per a la lectura i l'escriptura d'obres musicals i contribueix a exercitar la capacitat d'abstracció intel·lectual quan s'empren codis d'escriptura diferents del llenguatge verbal. La dimensió universal del llenguatge musical dóna sentit, per si mateixa, a l'interès que té l'aprenentatge d'aquest codi.

També es treballa el llenguatge amb la interpretació vocal de cançons i amb l'expressió d'idees, opinions i emocions relacionades amb les diferents manifestacions musicals.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

L'anàlisi i la lectura de la partitura contribueixen a desenvolupar notablement la competència matemàtica, ja que el ritme musical està basat en les figures musicals relacionades entre si per una proporció matemàtica, la pulsació. Aquesta competència també es treballa quan es tracten els intervals, l'harmonia, el metrònom, etc.

També són importants les activitats que exploren, descobreixen i utilitzen correctament les possibilitats expressives; la sensibilització sobre la necessitat de preservar la salut (correccions posturals, cura de la veu, etc.); les habilitats

per emprar instruments musicals; la curiositat per comprendre els fonaments científics i tecnològics vinculats a la música; l'anàlisi dels hàbits de consum musical i de l'ús de la tecnologia de manera ètica i racional; la cura del medi ambient (renou i contaminació acústica), etc.

Competència digital

En l'estudi del llenguatge i la pràctica musicals, els alumnes empren les tecnologies de la informació i la comunicació per informar-se, per aprendre i per gaudir de la música (partitures, arxius de so, etc.), per dur a terme tasques de recerca o per fer una feina més atractiva aprofitant la utilització del text, la imatge i el so en un sol suport.

Les aplicacions específiques per reproduir, crear o editar produccions musicals són de gran utilitat en aquesta àrea.

Cal prendre consciència de la necessitat de respectar els principis ètics en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Aprendre a aprendre

Aprendre suposa disposar d'habilitats per iniciar-se en l'aprenentatge i ser capaç de continuar aprenent de forma autònoma d'acord amb els objectius i les necessitats de cadascú.

Amb les activitats d'audició, d'interpretació i de creació musicals, tant les individuals com les que es fan en grup, l'alumne pren consciència de les seves pròpies capacitats i mancances (intel·lectuals, emocionals i físiques), usa diferents estratègies com a aprenent i gestiona els seus processos d'aprenentatge.

Per aprendre a aprendre, és fonamental ser perseverant en l'aprenentatge, tenir autoconfiança, posar-se metes a curt, mitjà i llarg termini, dosificar l'esforç, adquirir responsabilitats i compromisos personals, i ser capaç d'aplicar els nous coneixements a situacions similars, de resoldre problemes i acceptar els errors, o d'aprendre amb els altres i dels altres.

Competències socials i cíviques

La majoria d'activitats musicals pràctiques (tocar un instrument, cantar, dansar, escoltar, analitzar, opinar, etc.) fomenten les habilitats necessàries per comprendre la realitat social i millorar les relacions amb els altres. La solidaritat, la cooperació, la feina en grup, el respecte a les produccions musicals pròpies i alienes, etc. constitueixen la base de la metodologia de l'assignatura.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

Amb la interpretació musical (tant individual com conjunta) i amb la composició, l'alumne adquireix responsabilitat, perseverança, es coneix a si mateix, s'autocritica, controla les seves emocions, millora la capacitat d'afrontar problemes, aprèn dels errors, etc.

Llenguatge i pràctica musicals contribueix, per tant, a preparar alumnes autònoms, amb iniciativa personal per emprendre, desplegar i avaluar accions o projectes individuals o col·lectius amb creativitat, confiança, responsabilitat i sentit crític.

Consciència i expressions culturals

Qualsevol activitat musical contribueix a desenvolupar aquesta competència. La interpretació, individual o col·lectiva, l'escolta activa, l'anàlisi, la creació i l'expressió permeten als alumnes, no tan sols apreciar i valorar críticament les obres de diferents gèneres, èpoques i estils musicals, sinó també relacionar aquestes manifestacions amb el propi context sociocultural de les Illes Balears. Es tracta de fomentar l'interès de l'alumne per participar en la vida cultural i musical i en la preservació del patrimoni.

Objectius

1. Expressar-se musicalment mitjançant la improvisació, la composició, la interpretació instrumental i vocal, el moviment i l'audició, gaudir de la vivència i compartir-la amb els companys.
2. Percebre conscientment els elements constitutius del llenguatge i els distints paràmetres musicals a partir de la pròpia experiència auditiva o de la interpretació, llegida, memoritzada o improvisada, de diferents peces musicals.
3. Interioritzar la pulsació musical i desenvolupar la coordinació motriu mitjançant ritmes percudits i activitats de dansa i moviment que permetin evolucionar en l'espai i construir figures harmòniques en consonància amb el caràcter de la música.
4. Utilitzar una emissió correcta de la veu per reproduir intervals i melodies en general.
5. Percebre i executar amb independència estructures i desenvolupaments rítmics o melòdics simultanis, a fi d'emprar i exercitar la dissociació auditiva i motriu.
6. Desenvolupar la memòria i l'oïda interna per relacionar l'audició amb l'escriptura, així com per reconèixer timbres, estructures, formes i indicacions dinàmiques, agògiques i de tempo.
7. Reconèixer, a través de l'audició, de l'experimentació i de la lectura, els acords, les estructures harmòniques bàsiques, les normes que s'hi apliquen i els sons d'ornamentació i intensificació expressiva.
8. Conèixer i practicar els elements bàsics del llenguatge musical relatius a la música clàssica, així com els del jazz, el pop, el rock, altres músiques urbanes del segle XX, el flamenc, les músiques procedents d'altres cultures i els més representatius del llenguatge musical contemporani.
9. Conèixer i emprar algunes de les possibilitats que ofereixen les tecnologies aplicades a la música i a la dansa, tant en la composició com en l'escriptura o en l'enregistrament audiovisual.
10. Ser conscient de la importància que tenen les normes i les regles que regeixen l'activitat musical de conjunt i acceptar la responsabilitat que, com a membre d'un grup, s'adquireix amb la música i amb els companys.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable

BLOC 1. DESTRESES MUSICALS
Continguts
Utilització de la veu, individualment i en grup, a partir del coneixement de l'aparell fonador, del funcionament d'aquest, de la respiració, l'emissió, l'articulació, etc.
Pràctica de la lectura melòdica i harmònica en les claus de sol i de fa en quarta.
Entonació, individual i col·lectiva, d'interval melòdic, arpegis, acords i escales.
Realització, amb la veu o amb instruments, de ritmes bàsics originats per pulsacions binàries i ternàries i les variants d'aquestes pulsacions, els canvis de compàs, les síncope, les anacrusis, els contratemps, etc.
Interpretació vocal o instrumental correcta segons les indicacions d'expressió, dinàmica, tempo, articulació del so, atac, ornamentació, etc.
Interpretació col·lectiva i memoritzada d'obres vocals a una veu i a diverses veus, emprant els instruments d'aula, mantenint el tempo i respectant les indicacions de la partitura.
Interiorització de la pulsació i execució de ritmes mitjançant la pràctica de danses i activitats de moviment.
Respecte per les normes d'interpretació en grup, segons les indicacions del director.
Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable
1. Entonar, de manera individual o conjunta, amb una emissió correcta de la veu, una melodia o una cançó, amb acompanyament o sense. 1.1. Coneix els òrgans i les funcions de l'aparell fonador. 1.2. Fa exercicis de respiració, relaxació, ressonància, articulació, fraseig, etc. i els valora com a elements imprescindibles per adquirir la tècnica vocal. 1.3. Aplica la tècnica vocal per cantar amb bona entonació i afinació, i aplica les indicacions expressives i dinàmiques presents en la partitura.
2. Identificar i reproduir interval, models melòdics senzills, escales o acords arpeggiats a partir de diferents altures. 2.1. Reprodueix i identifica interval, escales o acords a partir de diferents altures, utilitzant una emissió correcta de la veu.
3. Identificar i executar, amb instruments o amb la veu, estructures i desenvolupaments rítmics o melòdics simultanis d'una obra breu o d'un fragment, amb canvi de compàs o sense, en un temps establert.

3.1. *Interpreta, amb la veu o amb instruments i amb tota precisió dins un temps establert, estructures rítmiques d'una obra o d'un fragment, en sent la pulsació internament i hi aplica, si cal, les equivalències en els canvis de compàs.*

3.2. *Executa amb independència estructures rítmiques simultànies, i empra i desenvolupa la dissociació auditiva i motora.*

3.3. *Practica la lectura i l'escriptura musicals, i reconeix la importància que tenen per aprofundir en l'aprenentatge del llenguatge musical.*

BLOC 2. L'AUDICIÓ COMPRENSIVA

Continguts

Percepció i identificació de la pulsació, dels accents i dels compassos binaris, ternaris i quaternaris.

Percepció, identificació i transcripció de fórmules rítmiques bàsiques originades per la pulsació binària i ternària, grups especials de valors, signes que modifiquen la durada, canvis de compàs, sincopa, anacrusi, etc.

Reconeixement auditiu de melodies, reproducció i transcripció d'interval i fragments melòdics.

Percepció i identificació auditiva i transcripció d'acords majors i menors, de les funcions tonals, dels modes i d'esquemes harmònics, així com de timbres i textures musicals en les obres escoltades o interpretades.

Pràctica de la lectura de partitures d'obres musicals.

Identificació, audició i posterior descripció de les característiques formals bàsiques d'obres musicals de qualsevol procedència (música culta, jazz, rock, etc.), amb una atenció especial a la música de les Illes Balears.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Reconèixer auditivament la pulsació d'una obra o d'un fragment, així com l'accent periòdic, i interioritzar-lo per mantenir-lo durant breus períodes de silenci.

1.1. *Percep la pulsació com a referència bàsica per a l'execució rítmica, identifica l'accent periòdic base del compàs i aconseguix una interiorització correcta de la pulsació que posteriorment li permet una execució adequada, individual o col·lectiva.*

2. *Reconèixer auditivament els trets característics de les obres escoltades o interpretades i descriure'ls amb posterioritat.*

2.1. *Percep els aspectes rítmics, melòdics, tonals, modals i formals, els timbres, les cadències, etc. de les obres escoltades o interpretades.*

2.2. *Utilitza la lectura i l'escriptura musicals com a suport a l'audició.*

2.3. *Escolta obres musicals seguint la partitura.*

2.4. Escolta i reconeix els elements bàsics dels llenguatges propis de la música culta, del jazz, del rock, del flamenc, així com els més importants del llenguatge musical contemporani.

2.5. Descriu els trets característics de les obres escoltades emprant la terminologia adequada.

BLOC 3. LA TEORIA MUSICAL

Continguts

Les grafies de les fórmules rítmiques bàsiques, els grups de valoració especial, els signes que modifiquen la durada, les polirítmies, la síncopa, l'anacrusi, etc.

Les grafies i la terminologia específica relativa a la dinàmica musical, el tempo i les variacions que pot presentar, l'expressió, l'articulació, l'atac del so, l'ornamentació musical (pizzicato, etc.).

Els ritmes propis i característics de les danses.

Les normes d'escriptura melòdica, l'àmbit de les claus i els principals sistemes de xifrat harmònic.

Els signes gràfics del llenguatge musical contemporani.

Els elements bàsics del llenguatge musical: melodia, ritme, harmonia, timbre, textura, tempo, dinàmica, forma, tonalitat, modalitat, funcions tonals, intervals, acords bàsics, cadències, modulació i escales.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer i aplicar, en la lectura i en la interpretació de partitures, els termes i els signes relacionats amb el ritme i amb l'expressió musical.

1.1. Identifica i interpreta els termes i els signes relacionats amb el ritme i amb l'expressió musical.

1.2. Identifica i interpreta els signes gràfics propis del llenguatge musical contemporani.

2. Reconèixer els elements bàsics del llenguatge musical en una partitura.

2.1. Identifica els elements bàsics del llenguatge musical expressats en diferents suports.

2.2. Reconeix elements bàsics harmònics i formals.

2.3. Aplica correctament la terminologia pròpia de la teoria musical.

BLOC 4. LA CREACIÓ I LA INTERPRETACIÓ

Continguts

Desenvolupament de la lateralitat mitjançant la pràctica simultània de ritmes diferents.

Creació musical, improvisada o no, emprant els elements del llenguatge musical lliurement o amb una proposta prèvia.

Realització d'arranjaments per a cançons mitjançant la selecció i la combinació dels elements del llenguatge musical.

La relaxació. Control de les emocions i dels sentiments a l'hora d'afrontar una interpretació o davant una audició.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Fer exercicis psicomotrius i improvisar estructures rítmiques sobre un fragment escoltat de manera individual o col·lectiva.

1.1. Practica variants de fórmules rítmiques conegudes, improvisa lliurement sobre aquestes i les acorda amb la pulsació i el compàs del fragment escoltat.

2. Improvisar, individualment o col·lectivament, breus melodies tonals o modals i petites formes musicals partint de premisses relatives a diferents aspectes del llenguatge musical.

2.1. Assimila els conceptes tonals i modals bàsics, i desenvolupa la creativitat i la capacitat de seleccionar i emprar lliurement els elements del llenguatge musical d'acord amb una idea i estructurats en una forma musical.

3. Interpretar de memòria, individualment o conjuntament, fragments d'obres del repertori seleccionats entre els proposats pels alumnes, valorar les aportacions del grup i desenvolupar l'esperit crític.

3.1. Coneix el repertori treballat i té capacitat de memorització, sensibilitat musical i capacitat expressiva.

3.2. Manté una actitud positiva davant la música i els companys.

3.3. Empra els instruments de l'aula amb una tècnica correcta.

3.4. Aplica la tècnica vocal per cantar amb l'entonació i l'afinació correctes.

3.5. Manté una actitud positiva per integrar-se en el grup com un membre més.

4. Improvisar o compondre i interpretar, emprant els coneixements musicals adquirits, una obra musical breu per a una melodia donada, que requereixi la participació de diversos executants, i incorporar-hi moviment coreogràfic.

4.1. Crea una petita obra musical utilitzant els coneixements musicals adquirits.

4.2. Construeix, a través del moviment, una creació coreogràfica i n'adequa la concepció al caràcter expressiu de l'obra.

5. Saber comportar-se com a espectador i intèrpret i controlar la por escènica en les actuacions.

5.1. Es comporta de manera correcta com a espectador i com a intèrpret.

5.2. Practica les tècniques necessàries per controlar la por escènica.

BLOC 5. LES TECNOLOGIES APLICADES AL SO

Continguts

El fenomen físicoharmònic, el moviment ondulatori, la descomposició del so en harmònics.

Els fonaments dels sistemes d'afinació.

La transmissió i l'amortiment del so.

Característiques acústiques dels instruments.

El senyal analògic i el digital. Digitalització del so.

La síntesi del so: addició, subtracció i mostratge.

La interfície MIDI.

El maquinari musical: ordinadors, targetes de so, connexions, etc.

Tipus de programari musical: editors de partitures, seqüenciadors, programes generadors d'acompanyaments, etc.

Sistemes d'enregistrament analògic i digital.

Pràctica de l'enregistrament i processament del so, en interpretacions o creacions pròpies.

Ús de la música amb suport electrònic en produccions escèniques o audiovisuals.

Sonoritzacions de textos o imatges mitjançant la improvisació, la composició o la selecció musical.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Fer activitats i exercicis aplicant les eines que ofereixen les noves tecnologies.

1.1. Utilitza correctament els editors de partitures, els seqüenciadors, la MIDI i el programari per a aplicacions audiovisuals.

1.2. Empra de forma autònoma els recursos tecnològics com a eines per a l'audició, la interpretació, la creació, l'edició, l'enregistrament, la recerca i l'aprenentatge del fet musical.